

ADDENDA ATQUE CORRIGENDA

Op bladzijde 38, eerste kolom, van het gedenkboek „Het gymnasium aan de Statenlaan” lezen wij iets over het verwijderen van boeken op bevel van de bezetter uit de schoolbibliotheek. Het betrof in de eerste plaats boeken van Joodse auteurs. Er waren echter ook andere boeken, die het mishagen opwekten. Zo had A. den Doolaard, pseudonym van Cornelis Spoelstra, geboren in 1901, eens een boek geschreven over zijn zwerftochten door Albanië en omgeving. Hij was toen onder de indruk gekomen van de primitieve barbaarsheid van de daar wonende volksstammen. Daarom gaf hij aan zijn boek de titel mee: „De laatste barbaren van Europa”. De bezetter beval de verwijdering van dat boek uit de bibliotheek. Wij zeiden daarop smalend: wie de schoen past, trekke hem aan! Wat er met die verboden boeken is gedaan, weten wij niet. Vermoedelijk zijn zij vernietigd. Een dictatuur begint meestal met het vernietigen van boeken en eindigt met de vernietiging van mensen.

Er waren ook leerboeken met passages, die de bezetter onwelgevallig waren. Die zinnen moesten zwart gemaakt worden. Een zekere G. Leffertstra had een leerboek samengesteld, getiteld: „Taal oefeningen”. Daarin stond o.a. een zin, die als volgt luidde: „In een dictatoriaal geregeerd land worden de rechten der burgers met voeten getreden.” Die zin moest onleesbaar gemaakt worden. Wij zeiden verbaasd: waarom? het is

toch de waarheid? Daarop antwoordde onze lerares Nederlands: „Een dictatuur staat nu eenmaal voortdurend op gespannen voet met de waarheid“.

Even verder op bladzijde 38 eerste kolom staat geschreven, dat de gemeente Arnhem

op 12 oktober 1940 aan de rector de formulieren voor de Ariër-verklaring stuurde. Deze formulieren waren echter niet alleen voor de personeelsleden bedoeld, maar ook voor de leerlingen. We kregen de papieren mee naar huis. Daarop moesten de volledige namen van onze ouders en grootouders ingevuld worden. Ook moest nadrukkelijk, want daar ging het de bezetters om, hun godsdienst vermeld worden. Strenge straffen werden in het vooruitzicht gesteld, als men die formulieren verkeerd of niet invulde. Op deze wijze werden onze Joodse medeleerlingen apart gezet. In november verdwenen de eersten van hen reeds van school.